

George Sand en Chopin

25 februari 2020

J'ai deux amours, schreef ik eerder, *Paris et le Périgord*. Dat is nog steeds zo. Maar er valt natuurlijk nog veel meer te bewonderen onder de Franse hemel. Ik ben van plan om zo nu en dan mijn francofiële blik te verruimen en mijn horizon wat te verbreden. Misschien is het aardig om mijn herinneringen aan onze tochten door het Franse land te delen met gasten, die op de heen- of terugweg zijpaden willen inslaan of een andere streek willen verkennen. Frankrijk is genereus met zijn schoonheid.

Vanochtend, bij het ontbijt, lees ik in de Volkskrant dat Angela Merkel het gedrag van Mark Rutte tijdens de onderhandelingen van de EU-top *kinderlijk* vindt. Verderop staat dat hij voor de gelegenheid de nieuwe biografie van Chopin heeft meegenomen. Pardon? Wat? Een nieuwe Chopin-biografie? Zou hij die echt lezen?

George Sand en Chopin. De schrijfster koos een mannelijke voornaam om meer *au sérieux* te worden genomen.

Onmiddellijk daarna duiken herinneringen op aan het bezoek dat we vele jaren geleden op een zaterdagmiddag brachten aan Nohant, een dorp, niet veel meer dan een kasteel, op drie uur rijafstand van Veyrignac. We zullen er toen wel langer over gedaan hebben in onze 2CV. Het was een zaterdag, weet ik nog, ergens in juli. Eindelijk kwam het ervan, al jarenlang waren we van plan het landgoed van de schrijfster George Sand te bezoeken. Niet dat ze in mijn ogen tot de literaire top hoort. Ik vind haar vooral interessant vanwege de rol die zij als vrouw wist te spelen in de door mannen gedomineerde, artistieke kringen van de 19e eeuw. Op haar kasteel nodigde ze beroemdheden uit als Franz Liszt, Gustave Flaubert, Honoré de Balzac, Ivan Toergenjev, én ook, nu komen we bij Mark Rutte, Frédéric Chopin. Met dat zes jaar jongere genie zou ze ruim zeven jaar een liefdesrelatie onderhouden.

Op die bewuste zaterdagmiddag, herinner ik me, is de hemel in Nohant strakblauw. Geen wolkje te bekennen! Tuf tuf, tuf, met open dak, rijden we in ons rode eendje langzaam het domein op. Wat een schitterend landgoed, een klein kasteel! We stappen uit en voelen de warmte, gelukkig is het nog niet drukkend. Het schril gesjirp van krekels overstemt het zomers vogelgezang. Het park is prachtig en keurig aangeharkt. We komen niemand tegen. Het museum zal toch niet gesloten zijn? Als we de *porte d'entrée* naderen, zien we gelukkig lichtjes branden. Romantische pianoklanken dringen tot ons door. Een commerciële manier om toeristen binnen te loodsen, is mijn gedachte. Maar mijn argwaan blijkt niet terecht. De muziek is live. Een jonge Poolse (!) pianist tovert ons terug in de 19e eeuw. Het zijn magische momenten die ik nooit zal vergeten. We slenteren door het museum, luisteren naar Chopin, kijken omhoog

naar de talrijke portretten aan de muren. Wat lijkt moeder George sprekend op zoon Maurice! In de eetkamer is de tijd stil blijven staan. De tafel is fraai gedekt, de naamkaartjes van de voorname gasten prijken op het linnen laken te midden van het kostbare servies. Boven de tafel hangt een prachtige, gekleurde Venetiaanse kroonluchter.

Het bezoek duurde, schat ik, maar een klein uur, maar het is me tot op de dag van vandaag in detail bijgebleven. Daarna moesten we ons haasten, snel gaan lunchen in het dichtstbij gelegen restaurant om tegen middernacht nog thuis te komen. Op de terugreis gingen onze gedachten uit naar het muzikale genie. Voor mij hoort hij tot de top van pianocomponisten. Op zevenjarige leeftijd componeerde hij al zijn eerste stukken. Zijn leven lang was hij uitsluitend bezig met muziek. Alles was ondergeschikt aan haar, wat George Sand deed verzuchten:

Il ne sait pas bien lui-même dans quelle planète il existe,
il ne se rend aucun compte de la vie comme nous la concevons
et comme nous la sentons.

Hij weet zelf niet goed op welke planeet hij leeft,
hij heeft geen enkel besef van het leven
zoals wij het zien en voelen.

Hij is pas 37 als hij sterft. Maar zijn muziek – zijn twee pianoconcerten, zijn walsen, mazurka's, polonaises, impromptu's, préludes, études en andere composities – die leeft nog steeds in de harten van vele miljoenen mensen, op alle plekken van onze planeet.